75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 147. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го СЕРПНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 13, 1968 No. 147. VOL. LXXV.

В СССР виключають будь-яку лібералізацію режиму

Москва. — В опублікованих закликах до підготови відзначувань 100-ліття з дня народження В. Леніна, Центральний Комітет Комуністичної партії СССР підкреслено виступив проти будь-якої лібералізації режиму в СССР. Центральний Комітет заявив, що ніхто не може ухилятись від своїх суспільних обов'язків і що 13 мільйонів членів комуністичної партії СССР мусять далі підкорятись залізній дисципліні. Таким чином, для 238 мільйонів совєтських громадян і далі немає жодної перспективи жити в більш вільній атмосфері, ніж дотепер. У документі гостро виступлено проти домагань будь-яких „буржуазних свобід". ЦК комуністичної партії закликає трудящих ще активніше працювати, виховувати молодь в комуністичному дусі, підвищувати індустрійні успіхи тощо. У документі подана вказівка всім працівникам різного виду мистецтв в СССР, від кіна до малярства чи балету, щоб вони активно готувались відзначувати 100 ліття з дня народження В. Леніна, якого схарактеризовано, як творця і вождя „країни соціялізму" і „провідника світового пролетаріяту та міжнародного комуністичного руху". В закликах твердиться, що ідеологічні змагання між комунізмом і капіталізмом ввійшли в критичну стадію. Не називаючи Чехо-Словаччини, ЦК КП СССР остерігає ту й інші сателітні країни, що „буржуазні імперіялісти" покладають великі надії на націоналістичні, ревізіоністські та ліво-ухильні елементи, щоб послабити ідеологічну і політичну єдність країн соціялізму". З тексту опублікованих закликів виразно видко, що Центральний Комітет комуністичної партії СССР займає непримиренне становище до будь-яких вимог лібералізації життя в самому Совєтському Союзі і лібералізації у відношеннях між „країнами соціялізму".

Гомфрі оптимістично висловився про переговори в Парижі

Вашингтон. — Віце-президент Гюберт Г. Гомфрі, промовляючи на радіовій програмі ЕйБіСі, заявив, що він може висловити „деякий оптимізм" в справі переговорів, які ведуться в Парижі між представниками ЗСА і Північного В'єтнаму. Гомфрі не сказав нічого ясного про хід переговорів в Парижі, тільки сказав, що „ми знаходимося в такому пункті переговорів, в якому є можливість зробити поступ в справі миру, і що такої можливості досі ще не було". Віце-президент підкреслив, що він дуже обережний і скупий в своїй заяві про паризькі переговори, які ведуться так повільно і непродуктивно вже довший час, але тепер вони стали „серйозні і неповерхові". Гомфрі заявив, що не було б жадних труднощів припинити бомбардування, якби ЗСА мали якесь запевнення від Північного В'єтнаму, що він стримає також частину своїх військових дій. Гомфрі говорив після довшої розмови з президентом Джансоном на фармі в Тексасі. Президент сказав був давніше, що він сподівається, що Північний В'єтнам не використає того стану, який заіснує під час припинення або обмеження бомбардування.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 12 серпня, 1968

10-ГО СЕРПНЯ ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН прийняв на своїй фармі в Тексасі республіканських кандидатів на президента і віце - президента Ричарда М. Ніксона і губернатора Спіра Т. Еґню та інформував їх про стан закордонної політики. Крім Президента інформації давали державний секретар Дін Раск, учасник переговорів у Парижі Сайрус Р. Венс та директор Центральної Розвідки Ричард Гелмс. Ніксон заявив на пресовій конференції в Сан Антоніо, що інформації були „повні" і їх подавано кандидатам „дуже щиро". Президент Джансон заявив Ніксонові, що дає йому такі самі інформації, які дістане демократичний номінат на кандидата на президента. Ніксон дістав інформації і про Східню Европу, Латинську Америку та про ситуацію в світі.

ГУБЕРНАТОР НЮ ДЖЕРЗІ РИЧАРД ГЮЗ заявив, що він прийме номінацію на кандидата на віце - президента, коли йому це запропонують на Номінаційній Демократичній Конвенції в Шикаґо. Минулого місяця він казав, що буде надумуватися, чи прийняти пропозицію кандидатури на віце - президента. Тепер він заявляє, що прийме пропозицію, якщо йому її зробить Гомфрі, що має бути найменований на кандидата на президента. Вже давніше називали Гюза як можливого кандидата на віце - президента. Інші можливі кандидати на цей пост — сенатор МекКарті, губернатор Тексасу Коннеллі і сенатор з Оклагоми Фред Гарріс.

ОПИТУВАННЯ СХВАЛЮЮТЬ РЕСПУБЛІКАНСЬКЕ становище в справі війни у В'єтнамі у прийнятій виборчій платформі в Маямі Біч. Опитування переводила аґенція Джорджа Ґеллупа в Принстоні. Два американці на всіх всіх трьох опитуваних висловилися, що вони саме підтримуватимуть того кандидата на президента, який змагатиме до „відамериканізування" війни у В'єтнамі, це значить, до того, щоб відкликувати американські збройні сили з В'єтнаму, і щоб самі південні в'єтнамці вели оборонну війні проти комунізму, а американці тільки були дорадниками. Таку саме програму прийняли республіканці в цій справі. 66 відсотків опитуваних висловилися за „відамериканізацію", 18 проти, а 16 не виявили своєї думки.

ДВА КАНАДІЙЦІ СТАРАЮТЬСЯ БАЛЬОНОМ перелетіти Атлантійський океан, що було б новим рекордом в комунікації. Якщо все буде йти добре, то ця подорож триватиме два тижні. Бальон вистартував 10 серпня з Гартлен Пойнту в Новій Шкотії і за 15 мінут зник в повідрі. Цей лет задумали актори 35-літній Марк Вінтерс і 29-літній Джеррі Костур. Вони перебуватимуть в скріпленому пластичному човні під бальоном, поємність якого становить 35,000 кубічних стіп. Бальон називається „Кленовий лист". Пасажири споживатимуть мінімально потрібні до життя харчові порції. Вони взяли з собою 12 ґальонів солодкої води.

СЕНАТОР ПІВДЕННОЇ ДАКОТИ Джордж С. МекГоверн заявив, що він старатиметься про те, щоб його найменували на кандидата на президента від Демократичної Партії. Він має ту саму програму, яку обороняв покійний нюйоркський сенатор Роберт Ф. Кеннеді.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП КАРДИНАЛ ЙОСИФ ВІДПРАВИВ АРХИЄРЕЙСЬКУ СВ. ЛІТУРГІЮ В КАТЕДРІ СВ. ПАТРИКА

Ню Йорк. — Величава катедра св. Патрика в Ню Йорку в релігійному відношенні є таким самим символом цієї світової метрополії, як в політичному відношенні є будинок Об'єднаних Націй над Східньою Рікою, в ідейному Статуя Свободи при вході до нюйоркського порту чи будинок Імперіяльного Стейту в архітектурному відношенні. Ця катедра св. Патрика бачила в своїх мурах президентів Америки і найвищих достойників багатьох країн, в ній молився під час своїх перших відвідин у цій країні Папа Павло VI. Минулої суботи, 10 серпня 1968, цей величний храм Божий був місцем Архиєрейської Святої Літургії в українському обряді, а його могутні вежі наче посередничали, щоб піднести до неба благальну молитву: „Боже, вислухай благання, нищить недоля наш край... Волю пошли Україні, щастя і долю їй дай!"

Уже на деякий час перед 9-ою годиною, на яку була заповіджена в цій катедрі Архиєрейська Свята Літургія в українському обряді, вона почала заповнятися побожним людом, не тільки українського роду, але й людьми всіх походжень, між ними багато видатних церковних і світських достойників. Довкола катедри численні полісмени реґулювали завжди в тій репрезентативній дільниці міста живий автомобільний рух. В самій катедрі тільки самі передні місця були зарезервовані, а всі інші були вільні для кожного. Зарезервовані місця зайняли головно Сестри, представники багатьох крайових і місцевих установ, між ними тут і там римо-католицькі священики.

На кілька хвилин перед 9-ою годиною по 5-ій евеню, на якій стоїть катедра св. Патрика, переїхала, звертаючи опісля вліво на 50-ту вулицю, чорна лімузина, в якій видно було уже так добре знайому українцям білу, патріяршу камелавку. Лімузину супроводили поліційні автомобілі „в службі", із блимаючими червоними світлами. Валка зупинилася біля входу до катедри від Парк евеню і з неї вийшли наші владики із своїм Первоієрархом та ввійшли до катедри.

Понад дві з половиною тисячі осіб очікували в катедрі небуденної події. Ліворуч престолу на високому підвищенні уставилося 200 співаків об'єднаних хорів під диригентурою маестра Михайла Добоша. Десять хвилин по дев'ятій почалася процесія, під могутній спів „Буде ім'я Господнє". Попереду несено хрест, опісля ішли священики, дальше латинські Владики із господарем цього катедрального храму Архиєпископом Куком на чолі і, вкінці, наші владики: Митрополит Української Католицької Церкви в ЗСА і філядельфійський Архиєпископ Амвросій Сенишин, стемфордський Владика Йосиф Шмондюк та шикаґівський Владика Ярослав Ґабро, усі в ризах і мітрах, а за ними, також в ризах і високій мітрі, Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф, благословляючи зібраних. У процесії взяли участь також двох Владик Американської Незалежної Православної Церкви, обидва негритянського походження, в чорних камелавках на головах. Усі ці Владики-гості зайняли місця по боках перед престолом. Наші Владики зупинилися перед престолом і Верховний Архиєпископ почав Святу Літургію могутнім співом „Господи, Господи", благословляючи свічниками на всі чотири сторони. Хор відповідав співом многоліття. Почалася Свята Літургія, яку правив Верховний Архиєрей, сослужили філядельфійський, стемфордський і шикаґівський Владики та, уставившись по боках престолу, оо. Я. Шуст, В. Осташ, А. Кучма, С. Голик, ЧСВВ, Л. Ліщинський, Ю. Гнатишак, як також о. М. Марусин, оо. Л. Гузар і П. Скриньковський. Дияконували, добре дібрані своїм ростом та мельодійними голосами, о. Богдан Смик та о. Степан Чомко.

Справді чудовий, незрівняний український обряд! Зворушливі були сцени, як Верховний Архиєпископ підходив і кадив перед латинськими і православними Владиками-гостями, віддаючи кожному трикратний поклін, на який вони таким же трикратним поклоном відповідали.

Проповідь Архиєпископа Ню Йорку Терентія Кука

Після прочитання Євангелії, проповідь англійською мовою виголосив Архиєпископ Ню Йорку ВПреосв. Терентій Кук. Пригадуючи, що в історії катедри св. Патрика було багато достойних гостей, відомих із своїх заслуг для Церкви, Архиєпископ Кук висловив свою радість з того, що може вітати довголітнього мученика за віру, примаса українців католиків в усьому світі, Їх Еміненцію кардинала Йосифа Сліпого. Переповівши страдницький шлях українського Кардинала, який 18 років перебув у совєтських тюрмах і таборах примусової праці за свою рішучість служити вірно Богові, Архиєпископ Кук ствердив, що Господь дав силу Кардиналові пережити все, діждатися визволення і прибути до Риму, де він зміг узяти участь у Другому Ватиканському Соборі і був найменований Кардиналом. Найменовуючи цього мученика за віру українським Кардиналом в 1965 році, Папа Павло VI оцінив високо його заслуги й відданість Церкві і висловив цим також свій респект для українського народу, який багато страждав протягом дуже важких політичних і релігійних криз. Даючи високу гідність Митрополитові Сліпому, Папа Павло VI хотів бачити в ньому високого речника єдности українського народу, творця сильного духового осередку для духового й національного життя українців. І цю ролю Кардинал Йосиф прийняв і виконує її в покорі і з посвятою. Наприкінці своєї проповіді Архиєпископ Кук висловив глибоку вдячність з того, що він і всі приявні під час Богослуження мали щастя поєднатися в молитвах за Кардинала Йосифа і за український народ. До св. Причастія, що його уділяв також Верховний Архиєпископ разом з іншими владиками, приступило сотки присутніх.

Перед закінченням св. Літургії із проповіддю виступив Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф.

Проповідь Верховного Архиєпископа

Висловивши насамперед англійською мовою подяку Архиєпископові Кукові, Верховний Архиєпископ говорив:

Дорогі Браття і Сестри!

Нинішнє Богослуження у катедрі святого Патрикія в Ню Йорку навіває на нас особливі думки і підносить нашу душу у цьому латинському храмі, що спинається ген під небо. Ті слова, які ми чули днесь у святім Євангелію, вони немов гармонійно сходяться і зливаються з нашими настроями і доповнюють наші побожні думки, скеровані до Господа Бога. Коли до Христа прийшли спокушувати, запитуючи, чи Він заплатить довг кесареві, то Христос дав знати всім, що він вільний. Та все ж таки, щоб оминути згіршен-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий

20,000 НА АРХИЄРЕЙСЬКОМУ ВІДПУСТІ В СЛОВТСБУРҐУ

Словтсбурґ, Н.Й. — Минуло неділі, 11-го серпня, тут у монастирі Сестер Служебниць відбувся Архиєрейський Відпуст, під час якого Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф, разом з усіми українськими католицькими Владиками Америки та в сослуженні численного духовенства відправив Архиєрейську Святу Літургію. Згідно з оцінкою, у відпусті взяло участь біля 20,000 осіб, що приїхали з ближчих і дальших околиць сотками винайманих автобусів та приватними автомобілями.

Докладний опис цього великого торжества, як і описи відвідин Блаженнішого Верховного Архиєпископа в українських оселях буде надрукований, разом з ілюстраціями, в чергових числах „Свободи".

ПРИВІТАННЯ І ПРОЩАННЯ В ЦЕРКВІ СВ. ЮРА

Ню Йорк. — В суботу, 10-го серпня, після Архиєрейської Святої Літургії в катедрі св. Патрика перед полуднем того дня, Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф уперше відвідав парафію св. Юра в Ню Йорку та відправив там Молебень і виголосив прощальну проповідь. Уже на деякий час перед заповідженим на год. 7-му приїздом Верховного Архиєпископа, міська поліція замкнула 7-му вулицю для нормального руху, а вулиця і хідники перед церквою св. Юра, як і сама церква, була заповнені парафіянами. Оплескам і окликам „Браво" не було кінця, як з парафіяльного дому біля церкви вийшла процесія: попереду хрест, опісля Отці Василіяни із своїм протоігуменом впреп. о. Миколою Когутом на чолі. Дальше Владики стемфордський Кир Йосиф Шмондюк і шикаґівський Кир Ярослав Ґабро у своїх владичих одягах, а за ними Блаженніший Верховний Архиєпископ у владичій мантії та з мітрою на голові і жезлом у руці.

Процесія ввійшла до переповненого вірними храму св. Юра і почалася відправа Молебня. Співав хор а з ним і всі приявні. Після Євангелії на амбону виступив протоігумен впреп. о. Микола Когут та виголосив таке привітальне слово:

Слово впр. о. протоігумена Миколи Когута ЧСВВ

„Благословен грядий в Ім'я Господнє! Ваше Блаженство, Блаженніший Владико, Преосвященні Владики Кир Йосифе і Кир Ярославе, Впреп. і Всеч. Отці, дорогі Сестри!

Сьогодні парохія св. Юра в Ню Йорку діждалася великої чести, великої радости та невимовного вдовілля вітати Вас між нами, як наслідника свв. апостолів, Львівського архиєпископа і галицького митрополита, гідного наслідника Вашого достойного попередника, Слуги Божого

(Закінчення на стор. 3-ій)

В ЛОНДОНІ ВІДБУЛАСЯ ВЕЛИКА ДЕМОНСТРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПРОТИ СОВЄТСЬКОГО НАРОДОВБИВСТВА

Лондон (І. Д-ь і М. В-о) — Середа, 7-го серпня, 1968 року, відзначалася ні жаром, ні холодом. Це був звичайний дощовий день в Лондоні, до якого від ранніх годин наближалася група української середньошкільної і студентської молоді з ріжних місцевостей Великої Британії. Ціль їхнього приїзду до Лондону була зумовлена тією ситуацією, яка існує тепер з Україні, де большевицька Москва переводить масові арешти і засуди тих осіб з-поміж молоді, студентів і працівників пера, які стають на захист прав української нації і української людини на їх вільне національне та особисте життя.

Як кожна українська людина, так зокрема молодь і студенти переживають глибоко всі ті відомості, які наспівають з України, і які характеризують боротьбу української нації за державність. Будучи в вишкільному таборі СУМ-у в „Тарасівці", вони уряджували гутірки і вечорі, присвячені Василеві Симоненкові, а при тому широко обговорювали положення українських політв'язнів у московських ковцтаборах, користуючись доступною їм захалявною літературою. Юрко Шухевич, д-р Горбовий, Панас Заливаха, Михайло Осадчий, Валентин Мороз, Іван Дзюба, Вячеслав Чорновіл, Євгенія Зарицька та інші були в центрі уваги української патріотичної молоді. В неділю 4-го і в понеділок 5-го серпня до „Тарасівки" наспіли вістки про заарештування Ліни Костенко, поетичними працями якої ця молодь інтересувалася попереднього тижня, про поновне заарештування Івана Дзюби і про знущання московських чиновників у Львові над „звільненим" з концтабору Михайлом Осадчим, якому заборонено контактуватися зі своєю родиною, що живе у Львові, мати якесь помешкання і працю.

Організуючи свою поїздку до Лондону, вони мали на меті заманіфестувати перед московською амбасадою свою солідарність з українським народом в боротьбі за державність, а відтак переїхати на Давнінг Стріт і вручити відповідні петиції зі своїми підписами британському міністрові закордонних справ.

В Лондоні їх застав безперервний зливний дощ. Наблизившись до будинків російської амбасади з поміж них виділилась група, яка пішла в аванґарді під амбасаду, де їх зустрів якийсь чиновник. Побачивши, що це українці, він замкнув двері перед представниками молоді. Та від нього демонстранти прорвалися крізь встановлені на скору руку поліційні кордони під амбасаду. Зібравшись у повному числі перед головним будинком амбасади, демонстранти спалили совєтський прапор і піднесли український національний. В тому часі довкруги амбасади було около дві сотні британської поліції і стільки ж демонстрантів. Демонстранти співали український національний гимн та інші бойові пісні. Намагання поліції усунути демонстрантів від забудувань амбасади й намагання демонстрантів задержатися під амбасадою спричинили замішання, яке тривало більше як годину. Московські чиновники забарикадували двері і опустили теж долішні вікна та кімнати. Спроби рядів поліції витиснути демонстрантів розсіяли їх на великому просторі, а в кількох місцях дійшло до сутички між демонстрантами, які дальше наступали на будинок, і групами поліції. Двох демонстрантів потерпіли важче поранення і пробули якийсь час у шпиталі.

Поліція придержала 16 демонстрантів і відвезла їх під сильною охороною на поліційні станиці. Між заарештованими, як сімнадцятий опинився п. М. Гринюк, який в часі суматохи групи юначок з відділом поліції, пробував інтервенювати в користь юначок.

Цілому перебігу демонстрації приглядалося багато британців, які в переході задержалися на головній дорозі, і зацікавлені з недалеких будов робітники. На місце прибули кореспонденти британської і чужинецької преси радія і телевізії. Площа перед російською амбасадою, Кенсінґтон Паляс Ґарденс і сусідні, покриті зеленню, городники, виглядали наче побоєвище. Всюди було видно демонстрантів. Їхні транспаренти, летючки на автах, домах, мурах. Всюди лунали оклики — Воля Україні! Геть, імперіялістична Москва! Свобода політичним в'язням! Всюди лунали співи.

Зливний дощ, змучення довготою демонстрації і розсіяння рядів перешкодили швидкому переходу демонстрантів у центр міста. Туди від'їхала делеґація, яка вручила відповідний меморандум речникам міністерства закордонних справ, закликаючи британські урядові круги вжити всіх заходів і впливів для охорони українського народу перед народовбивчими практиками большевицької Москви.

Заарештовані демонстранти були випущені з поліційних станиць на поруку п. І. Равлюка, директора Головної Управи СУБ-у. Чергового ранку вони з'явилися перед маґістратським судом, але з уваги на незакінчення поліційних слідження і неможливість виставити повне оскар-

(Закінчення на стор. 3-ій)

„Голос Америки" звітує на різних мовах про відвідини Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого

На програмах „Голосу Америки" українською мовою, що ними керує дир. Михайло Терпак, як теж на іншомовних програмах, є передавані постійно вістки про побут в Америці Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого та його відвідини дієцезальних центрів і більших осередків поселення українців, як теж про його вшанування різними достойниками, університетами та церковними ієрархами католицьких, православної і інших Церков. В минулому тижні були передані в українській мові обширні репортажі М. Терпака про надання почесного докторату права Первоієрархові Української Католицької Церкви в Католицькому Університеті Америки у Вашинґтоні. Опісля цей же репортаж був теж переданий на програмі російською мовою та мовами інших народів східньої Европи. В суботу „Голос Америки" звітував про величавий бенкет у Валдорф Асторія в Ню Йорку і передав фраґменти із цього бенкету в честь українського Кардинала, що їх записав Володимир Сохан.

Минулої неділі була вже передана теж вістка про Богослуження з участю Верховного Архиєпископа у катедрі св. Патрика на підставі вістки про цю подію в газеті „Ню Йорк Таймс". Цю саму вістку передав опісля теж російський відділ „Голосу Америки".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda",

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Ніксон кандидатом

Перемога Ричарда М. Ніксона у виборчому змаганні за вибір республіканського кандидата на Президента ЗСА є незаперечним, великої міри успіхом його, як людини й політика. Здобув Ніксон номінацію, не зважаючи на те, що за нього не подав голосу ні один із делеґатів його ж власного Каліфорнійського стейту, що не голосували за нього також республіканські делеґати Нюйоркського стейту, в якому він обрав осідок своєї діяльности, і не зважаючи на всю широку й багату в засоби — грошові та актуально-політичні — кампанію його контркандидатів: каліфорнійського губернатора Роналда Ріґена та губернатора стейту Ню Йорк, Нелсона А. Рокефеллера.

Перемога Ніксона тим більш незвичайна, що здобув він її після ряду політичних поразок, зокрема у виборах Президента ЗСА в 1960 році, програвши тільки невеликою кількістю — всього 113 000 голосів, і у виборах на губернатора К а л і ф о р н і ї 1962 року. Ні ці поразки, ні зв'язане з ними розчарування не відштовхнули Ніксона від політики, до якої він, після короткотривалого імпасу, вернувся з непослабленим завзяттям, розбудовуючи свої впливи в Республіканській партії і здобуваючи популярність в широких колах американського громадянства.

Дали Ніксонові перемогу найперше його ж власні моральні прикмети: його принциповість у політичній боротьбі та партійних перспективах і його енеґія, працездатність та витривалість. Обороняючи свої принципи, Ніксон не боїться наразити себе на непопулярність, і завжди готовий нести відповідальність за свої слова. Сповнений запалу і снаги, він зумів здобути для себе основний масив членства Республіканської партії, поєднати розбіжні її фракції, і це також у великій мірі збільшило його перевагу над іншими кандидатами, які звернулися до цього членства за підтримкою в останній хвилині, коли вже було запізно. Можна сподіватися, що саме всі згадані вище прикмети гратимуть ідповідну ролю й у вирішальній фазі виборчої боротьби Ніксона, у самих виборах Президента.

Номінація Ричарда М. Ніксона як республіканського кандидата на Президента це ще навіть не половина його успіху. Перед ним стоїть куди важливіше й трудніше завдання здобути прихильність американських виборчих мас у самих виборах. Самими голосами республіканців він не вийде переможцем. Для цього треба здобути і мільйони демократичних голосів, і підтримку незалежних ліберальних кіл, які, незадоволені із сьогоднішньої дійсности, шукають людини, що вивела б ЗСА із передусім моральної кризи і виявила себе кращим за теперішніх політиком і провідником.

Що завдання Ніксона дуже складне і нелегке, свідчить та опозиція, що її зайняли супроти вибору ним як кандидата на віце - президента маловідомого в ширших громадських колах ЗСА мерилендського губенатора Спіра Еґню, грека з походження. Вибір Ніксоном Еґню на віце - президента викликав опір серед учасників конвенції і критику преси, яка вважає, що це — перша політична помилка республіканського кандидата, яка може мати некорисний вплив на підтримку його збоку загалу членства Республіканської партії і в дальшому на вислід виборів.

Як би там не трактувати цю Ніксонову „помилку", своєю активністю й завзяттям у боротьбі за номінацію на президентського кандидата він виявив себе як досвідчений, зручний політик і провідник. Можливо, що це й запевнить йому перемогу у цьогорічних листопадових виборах, як пророкують деякі політичні коментатори. Але головний іспит прийде Ніксонові щойно тоді, як уже буде обраний демократичний кандидат на Президента та як прийде до остаточного зіставлення індивідуальностей і програм та поглядів обох головних кандидатів.

Богдан Галайчук

САМОВИЗНАЧЕННЯ Й НЕІНТЕРВЕНЦІЯ

(1)

Буенос Айрес. — Микола I втримував у Росії реакцію, ідеологічно п і д мальовану поворотом до традицій Московського Великого Князівства з відомими гаслами: самодержавство, православ'я, народність, а визвольні рухи інших народів здавлював збройно, і тому перейшов в історію з епітетом „жандарма Европи". Москва втримує в СССР анахронічну реакцію (до якої не криють п о г о р д и українські марксисти у відомих документах, що минулого року наспіли з України) і брутально здавлює лібералізаційні спроби в Чехо - Словаччині. Ця історична аналогія — що унаглядює тривання „прогресивної" історичної ролі Великого Народу — дає легкозрозумілу, чітку інтерпретацію сучасних відносин між Москвою і Прагою.

Але насувається питання, чи не є це інтерпретація спрощена, занадто однобічна, з перспективи „правої реакції", яка, мовляв, привласнює собі монополь на правду, що насправді лежить десь „посередині між обома екстремізмами"; або з надто короткої історичної перспективи?

Щоб дати об'єктивну оцінку ситуації, гляньмо, як оцінює совєтська доктрина міжнародного права встрявання у внутрішні справи сторонніх країн і, з другого боку, відношення між великими потугами й другорядними державами. Можемо дати відповідь на це питання, бо мали нагоду ближче пізнати доктринальні рами чесько-совєтського конфлікту, пишучи працю про політичну й правну структуру совєтського бльоку.

Розміри газетної статті не дають місця на ширше цитування совєтських джерел, тому обмежуємося авторитетною книжкою „Учебний курс міжнародного права". Ця опрацьована редакційною колеґією під проводом Кожевнікова книжка появилася в Москві 1964 боку і допущена Міністерством Вищої й Середньої Спеціяльної Освіти Російської СФСР, як підручник для правничих факультетів.

Згідно з плюралістичною концепцією міжнародного права (що її, до речі, обстоює чимало західніх міжнародників, між ними й підписаний) підручник відрізняє норми взаємин між державами з різним внутрішнім устроєм і між комуністичними державами: „мирне співіснування держав двох систем, як основа сучасного міжнародного права" (третя частина, стор. 66-93) та „новий тип міжнародних взаємин і міжнародне право" (четверта частина, стор. 94-120) і розглядає засаду рівноправности держав та невтручання у їхні внутрішні справи на першій площині (§ 44 і 45, стор. 74-77), опісля на другій (§ 56, стор. 112-115).

Совєтська доктрина залюбки оперує дихотомічним протиставленням відносин у двох світах: „Принцип державної суверенности у взаєминах між капіталістичними державами виступає поруч фактичної залежности малих держав від великих, при чому господарська залежність доводить часто до того, що не багато залишається із суверенности. Крім того, у відносинах між капіталістичними державами постійно проявляється тенденція порушувати засади міжнародного права".

Таку тенденцію проявила, наприклад, Америка супроти Куби 1961 року, за що Хрущов накивав пальцем Кеннеді: „Всяке встрявання одної держави у внутрішні справи другої, а тим більше збройне встрявання порушує міжнародні з а к они, принципи мирного співіснування, що за них СССР незмінно виступає від перших днів свого створення".

Коментуючи ці слова Хрущова, совєтський підручник продовжує: „Мирне співіснування випливає з права кожного народу самостійно рішати про всі політичні, господарські, суспільні й інші питання своєї країни. У зв'язку з цим необхідно підкреслити, що претенсії імперіялістичних держав рішати замість урядів і народів інших країн, що відповідає інтересам тих країн, а що не відповідає, грубо порушує норми міжнародного права... Мирне співіснування вимагає пошанування систем, схвалених народами, пошанування засади самовизначення народів, з якого випливає не лише право кожної нації творити свою національну державу, не лише право кожного народу творити уряд, згідно зі своїм вибором, але й право кожного народу міняти давню суспільно-господарську систему на нову".

Зацитувавши слова, які Громико виголосив 1961 р. в ОН, у зв'язку зі згаданим американсько - кубинським напруженням, підручник повторює з натиском: „Мирне співіснування не охоплює вимоги збереження статус кво у безконечність..."

Натяки на 1961 рік, тобто на невдалий десант екзильних кубинців на Пляжі Хірон, вказують, про що конкретно йдеться: про право кубинського народу, тобто кубинської партійної верхівки, очоленої Кастром, яка „сама визначила" (адже йдеться про самовизначення) суспільно - економічний устрій Куби, без конституанти, без виборів — хоча б навіть у такій формі („вибори" кандидатів з одного списку), як в СССР. Слід додати, що в тому часі та верхівка ще рівнялась на Москву і в міжчасі стала шукати власного шляху до соціялізму, чим удостоїлася на с т о р і н к а х „Ізвєстій" та „Правди" епітету „дрібноміщанських авантюристів". Бо право самовизначення зводиться до права „вибирати" соціялістичний устрій совєтського типу, не право шукати власних шляхів до соціялізму, не право вибору „між 100 квітами", згідно з відомою формулою Мао: це чітко виявилося під час недавньої чехословацької кризи.

(Закінчення буде)

ПОЖВАВЛЕННЯ КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ В МЮНХЕНІ

У літніх місяцях пожвавішало культурне життя української громади у Мюнхені, який все ще залишається духовим центром української інтелектуальної еліти в Европі. Головним чином спричинився до цього Український Вільний Університет, який використовує вакації до того, щоб улаштовувати для студентів чужих високих шкіл різні курси.

Літній семестр подуманий, як один із кінцевих етапів для наших докторантів, а Літні Високошкільні Курси Українознавства організуються насамперед для тих українських студентів, які в середній школі не мали змоги засвоїти українознавчих предметів. Отже, подається тут знання з обсягу гімназії, але університетською методою. Навчання ведеться дуже інтенсивно: виклади тривають пересічно по 8 годин денно.

Літній семестер почався в перших днях липня, курс українознавства — в половині липня. Обидва курси зґромадили студентів із сімох країн, в тому числі із ЗСА, Канади й Бразилії. Рівень семестрів у цьому році дуже високий, — вистачить сказати, що на них учащають деякі доценти високих шкіл ЗСА й Канади, щоб здобути в УВУ докторат.

Зустрічі студентів із різних осередків, а зокрема приїзд деяких викладачів із закордону, як також наявність серед самих студентів кваліфікованих сил, пожвавили ритм життя в українському Мюнхені. І так, наприклад, ЦПУЕН влаштувало 5 липня для проф. Ігоря Шанковського із Канади, відомого із своїх перекладів японських поетів, який приїхав до Европи захистити свою тезу, авторський вечір. Керував цим вечором ректор УТҐІ, проф. д-р Р. Єндик, сам також поет і письменник. 19 липня авторський вечір мав проф. д-р Роман Кухар (літературний псевдонім Р. Володимир), викладач університету в Кензасі, що на українознавчих курсах УВУ викладає, як професор - гість, курс „Сучасна лірика в Україні". Гостя, який читав свої поетичні й прозові твори, представив численній публіці шкільний надрадник Ст. Шах. І цей вечір ініціювало ЦПУЕН.

„П'ятницеві вечори" для ширшої публіки влаштовують поодинокі факультети УВУ. І так, з рамени Філософічного факультету 19 липня дуже цікаву доповідь виголосив проф. д-р Ю. Бойко - Блохін про Винниченкову драму „Між двох сил". Цю доповідь підготовив наш дослідник у 50-ліття української революції, щоб виявити трагічні злами, зв'язані із недостатньою національною свідомістю у бурхливі 1917-18 роки. Вечір започаткував і дискусією керував ректор УВУ проф. д-р В. Янів.

У зв'язку з курсами пожвавив свою діяльність і наш УТҐІ, який підготовив для курсантів спеціяльні вечірні виклади, щоб зазнайомити їх з низкою видатних індивідуальностей, пов'язаних із УТҐІ: крім ректора, відомого антрополога проф. д-ра Р. Єндика, із двогодинними викладами виступали вже доц. д-р А. Фіґоль та проф. д-р Б. Кордюк. Ці виклади йдуть по лінії започаткованої глибшої співдії між УВУ та УТҐІ.

Спілка Українських Студентів Німеччини (СУСН) влаштувала симпозіюм на тему: „Українська молодь шукає свого місця в сучасному світі". Симпозіюм, в організації якого брав участь Психологічний Інститут УВУ, вірніше його директор, проф. д-р О. Кульчицький, почався коротким експозе студ. О. Ткаченка, що з'ясував висліди переведеної анкети про зацікавлення й настанови сучасного студентства. В дискусії зустрілися студенти різних середовищ, і можна сподіватися, що цей почин підхоплять наші студентські організації у ЗСА та Канаді. На симпозіюм з'явилися чисельно не лише студентська та гімназіяльна молодь ,але також старше громадянство, приймаючи в дискусії жваву участь.

Після того відбулася товариська зустріч молодих. Ініціятиву завдячуємо новій Управі СУСН, під проводом студ. Ігоря Миська. Дискусією керував студ. Б. Шупер. Успіх вечора настільки зактивізував нашу молодь, що вона виявила бажання затіснити співдію з Психологічним Інститутом, щоб підготовити на наступний рік цикл викладів, які йшли б паралельно з курсом УВУ.

В центрі уваги став, улаштований Сенатом УВУ 26 липня, інавґураційний вечір, яким урочисто започатковано виклади. Молебень, в намірenні УВУ, зокрема вакаційних курсів, відправив впрп. о. Протоєрей Митрат Палладій Дубицький. Програма вечора складалася з вступної доповіді нового ректора, проф. д-ра В. Янева, про завдання й ролю УВУ і двох наукових доповідей прочитаних представниками факультетів. З факультету права й економічних наук говорив декан проф. д-р Ґ. О. Горн про правну оцінку політично - карних процесів, а з філософічного факультету вибрано на доповідача докторанта, щоб у такий спосіб вказати на прикладі тенденції УВУ утримувати тісний зв'язок професури із студентством. М-ґр Олег Штуль доповідав на тему „Національне питання в матеріялах з України".

Інавґурація мала своє продовження в неділю 28 липня, коли в домашній каплиці Владичої п а л а т и Преосв. Платон Корниляк відправив на інтенцію УВУ св. Літургію. Дияконував о. канцлер Ст. Дмитришин. Співали всі присутні (до речі, між учасниками українознавчого курсу є троє наших питомців із Риму!). Владика сказав глибоке слово, вказуючи, як Церква завжди опікувалася культурою, і підкреслюючи заслуги Церкви в країні для культури й науки, — у зв'язку із празником св. Володимира, якому завдячуємо введення християнства в Україні.

Після св. Літургії запросив преосвященний професорів та студентів на мале прийняття, під час якого можна було свобідно обмінятися думками.

Доповідь ред. О. Штуля стосувалася аналізи сучасного положення в Україні, і була подумана, як перша із довшого циклу доповідей - аналіз. Ще під час семестру, отже, впродовж серпня, передбачено три доповіді — проф. д-ра А. Білинського, ред. М. Демковича-Добрянського і нашої приятельки - білорусинки з Інституту Вивчення СССР, п-і Н. Теодорович. Будуть вони насвітлювати такі преважливі теми, як: „Підсумки дискусії на тему нової конституції в СССР". „Становище мови в сучасній УССР", „Становище релігії в Совєтському Союзі і християнських Церков в Україні". Дальші доповіді в підготові.

Як бачимо, життя української громади в Мюнхені не знає вакацій. А найважливіше, що багатство імпрез, зокрема їх рівень викликав таке поважне зацікавлення наших курсантів, що вони напевно на місцях зможуть заохотити нових кандидатів, щоб у наступному році прийняли численну участь у курсах, які не тільки запевнюють знання, але й формують нашу молодь на повноцінних громадян.

В. Я.

ЗУСТРІЧ ДУБЧЕКА З УЛЬБРІХТОМ

Прага. -- Згідно з повідомленями чехословацьких пресових аґенцій, у понеділок 12 серпня, після закінчення відвідин президента Югославії Тіта, у Карльових Валах в ЧССР мала початися зустірч Центрального Комітету чехословацької компартії під проводом Ол. Дубчека з провідником східньонімецької комуністичної партії Вальтером Ульбріхтом, одним із най більш завзятих противників лібералізаційного курсу в ЧССР. Водночас із цим повідомляють, що найближчим часом має прибути до Праги з державними відвідинами провідник румунської ком партії і президент Румунії Ніколас Чаушеску, прихильник започаткованих Дубчеком лібералізаційних реформ. Приїде Чаушеску до Праги в четвер 15-го серпня ц. р. для підписання договору дружби з Чехо-Словаччиною.

Середні заробітки і ціни в СССР

Видаваний Комітетом Радіо „Свобода" в Ню Йорку бюлетень - тижневик „Навіни з Беларусі" в числі з 15 липня 1968 р. помістив цікаві таблиці - зведення з преси Білоруської ССР. З тих таблиць, хоча дані стосуються Білоруси, видко широкі, ба найширші „ножиці" між заробітками і цінами на товари в цілому СССР, Так, за менською газетою „Зьвязда" з 14 червня ц. р. довідуємось про заробітки інженерів і робітників у 1968 р., за один місяць, без вчислення відрахунків на державні податки, оплату добровільно - примусових льотерійних білетів, відчислень на профспілку та різні організації.

Заробітки такі: інженер — до 135 рублів, техніки — 70-90 рб. плюс різні „преміяльні", техніки - креслярі — до 120 рб., машиністки -друкарки — від 70 до 85 рб., старші техніки — до 90 рб., старші монтери — до 120 рб., токарі й фрезувальники з відповідальною працею — від 110 до 160, фотомеханіки, свердлярі по металу, ґальваністи — до 125 рб., відповідальні за складні роботи слюсарі - ремонтувальники — від 110 до 160 рб., вантажники — до 100 рб., різноробочі, чорноробп, мужчини й жінки — від 75 до 80 рб., пралі в призаводських дитячих яслах — від 60 до 80 рб., нянька - наглядачка в яслах — від 60 до 80 рб., працівники оранжереї — 70 рб. місячно.

Зазначимо, що за совєтським стандартом, до речі, штучно встановленим, один совєтський рубль дорівнює одному долярові десяти центам.

Ніщо так виразно не може унаглядинити рівня життя населення СССР, як заробітня платня і зіставлені з нею ціни на різні товари.

Нижче подаємо за білоруськомовною совєтською газетою „Зьвязда" з 30 червня 1968 р. список товарів і цін на них в совєтських рублях: ковдра вовняна — 28, сорочка мужеська нейльонова — 21,50, покривало — 18, килимок — 59, скатерть — 7, електробритва „Харків" — 22,50, годинник жіночий „Промінь" у позолоченому корпусі — 26, годинник мужеський „Промінь" у позолоченому корпусі — 40, фотоапарат „Зоркі-4" — 47, фотоапарат „Чайка-2" — 23, радіоля „Чайка" — 69, радіоля „Беларусь-62" — 149,-75, радіоприймач „Спідола ВЭФ-10" — 80,50, радіоприймач „Мікра"—25,95, телевізор „Німан" - 288, телевізор „Зірка" — 354, холодильник „Дніпро-3 — 225 рб.

З цього совєтського цінника з 1968 року, коли московсько - совєтська імперія мала б уже доходити до „дверей комунізму", видко, що жінка на важкій праці прачки може за місяць заробити лише на 2 ковдри або 3 сорочки, або 1 невеликий килимок. У цьому ціннику не зазначено, що пара середньої якости чоловічих черевиків коштує 40 рублів.

Л. Щербатюк

ФІЛІЯ, ФІЛІЯ...

(НОСТАЛЬҐІЙНЕ)

(4)

ТАТО ЗА 5 ЗОЛОТИХ

На Філії були різні категорії „маршів". Звичайний, щоденний марш — це був „Марш на місце". До нього ми звикли й ним не турбувалися.

Небезпечніший був „Марш з кляси" або „Марш за двері", бо на коридорі можна було попасти в лабети терціянів[9] (т. зв. „вуйків"), а то й самого директора. Правда, вуйко Куртяк був „свій хлоп", але вуйко Цап ні, і міг іноді добре попом'яти вуха. Одначе, коли вам пощастило просмикнутися до вбиральні, то на цьому екстериторіяльному терені ви не тільки були безпечні аж до наступної лекції, але й проводили приємно час. Бож убиральня була гімназійним касином. Там аж кишіло від ізгоїв і таких, що ухитрились вирватися з кляси „на сторону". Гамірно й весело: сміховинки про вчителів, пікантні події з їхнього життя, новини зі спорту й політики. Старші учні курили цигарки, а молодші бігали довкола і просили:

— Пусти мені в писок дим!

Та найтрагічніший з маршів — це був „Марш додому, завтра з татом прийдеш!". Ситуація цілком безвихідна. Проте в історію Філії академічної гімназії слід вписати одну одчайдушну спробу вийти навіть з такої безвихідної ситуації. Герой цієї історичної події (хай його ім'я буде тут увіковічнене) — Володимир Байтала, одна з найкольоритніших учнівських постатей нашої гімназії. Коли вчитель грецької мови Полєк прогнав його з кляси, додавши жорстоку вимогу „завтра з татом прийдеш", Байтала підмовив знайомого „фіякра"[10], щоб той за п'ять злотих зіграв ролю батька.

На другий день, коли Полєк виходив з кляси, на коридорі вже стояв Байтала із своїм „татом". Підштовхуючи фіякра, Байтала шепотів йому:

— Вклоніться гарно пану професорові.

Знявши „ґабік",[11] фіякер відважив Полєкові глибокий уклін:

— Цілую ручки пана професора. Байтала єсьм.

— Е-е-е, пане Байтала, ви собі заберіть свого сина з гімназії, ми тут таких не потребуємо, е-е-е, таж то батяр.

— Ні, пане професор, — заперечив фіякер. — То порядний хлопець, я го знаю вже три роки . .

— Що, що ви кажете?

Повели нещасного фіякра до директорської канцелярії і там він „всипав"[12], що він — „тато за 5 злотих"

ЩЕ ДО ТЕЗИ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Учні Філії відповідали не тільки за помилки батьків, але й братів. Факт.

Мій менший брат став учнем першої кляси нашої гімназії і прийшов уперше в клясу. Учитель запитав його про прізвище. Коли ж брат назвав своє прізвище, учитель поцікавився:

— Ти, може, брат того з третьої кляси?

— Так.

— Сідай, недостатočно.

І ЩЕ З ІСТОРІЇ „ВІДВОЛІКАЛЬНИХ МАНЕВРІВ"

— Прошу отця доктора, він не розуміє, що значить „Не пожадай жони свого ближнього".

— А ти розумієш? — питає о. Костельник, підтягаючи хитруна за вухо.

— Ой, розумію, розумію!

— Якщо так, то ти напевно розумієш і те, що було завдане на сьогоднішню лекцію. Ану, розкажи лишень. . .

Еге ж, не проходили в о. Костельника „відволікальні маневри". Зате завжди успішно проходили вони в учителя клясичної філології Чучмана. Він залюбки розказував, як власними силами здобув освіту і становище. Ясно, що ми використовували цю його слабість, зокрема на початку лекції, коли він збирався нас перепитувати. Тоді вставав котрийсь лобуряка й невинно запитував:

— Прошу пана професора, чи пан професор можуть нам розповісти, як пан професор сі вибили на пана професора?

Чучман зараз же ховав свого страшного нотатника, підводив очі до стелі й починав „скандувати":

— Тяжка доля життєва! . . приневолила мене! . . від найменших літ! . . самому пробиватися крізь життя! . .

Це був знак, що можна спокійно почати гру в карти, „шевця", читати під лавкою спортову пресу тощо.

АМЕРИКАНСЬКА ТРАМБУЛЯНКА

Я знову пішов „ґінтер". Мусів. Як же не піти, коли завтра в Свято-Юрському соборі празник, а сьогодні на катедральній площі вже приготовляють базар. Уже наставили рундуків та яток, полотна понапинали, вже продаються різнокольорові намиста з тіста, бублики, прецлі, „марони-смажони", жидівські макаґіґі, грецька халва, турецький медок, цукерки-канольди, малинове, цитринове й помаранчове морозиво та інші вибагливі ласощі. Вже грають „у три карти" і діє „американська трамбулянка для Грицька, Стецька та Іванка"; підозрілий тип крутить рулетним колесом і горланить:

Тарах, тарах, тарах, тарах!
Приїхав чорт на чотирьох волах.
Ходіть, люди, бо завтра не буде!
Сенсація, ліцитація, банкрутація!
Хто грає, той виграє,
Хто не грає, той програє!
Тарах, тарах . . .

Два батяри у вишиваних сорочках стоять з катеринкою. На катеринці папуга витягає дзьобом із скриньки „льоси": сині і рожеві задруковані карточки. Це товар призначений спеціяльно для служниць та покоївок. Зміст карток стандартний: завжди „високий брунет заінтересований" (ох, це той з пожежної сторожі) і завжди „бліда жінка стоїть на перешкоді" (ух, це та шельма з-під сімнадцятого, я їй! . .).

[9] Шкільний сторож-прислужник.

[10] Візник кінної повозки — тодішнього львівського таксі.

[11] Чорний капелюх, півциліндер, що його носили львівські фіякри.

[12] Всипати — зрадити, видати, донести (львівський жарґон).

(Далі буде)

В КАТЕДРІ СВ. ПАТРИКА В НЮ ЙОРКУ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ня, сказав Петрові зловите рибу, вийняти з води і заплатити податок. У дальшому в Євангелії це закінчується покорою дітей. Як Ви будете такі покірні і скромні, як ті діти невинні, ви доступите Царства Небесного.

Дорогі Браття!

В тих двох моментах підчеркнене наше туземне життя, наші обов'язки. Ми рівно ж зобов'язані платити данину, так як ви всі платите тут державі податки і навіть данину крови. Заплатити за всі порядки, за можливе прожиття, за вигоди, за можливість праці, за школи, за те все, що причиняється до справедливого, чесного життя на цьому світі.

Треба сказати, дорогі Браття, які щасливі ви тут, що маєте догідні умовини для своєї горожанської праці, для осягнення найвищої освіти, для дочасної безпеки тіла.

Дорогі Браття!

Наше життя мусить бути також перейняте отими чеснотами, до яких заохочував сам Спаситель Ісус Христос. Між ними всіми на перше місце Він поставив невинність серця, поставив скромність-покору, не зарозумілість, не самовивищення, але серце, сповнене скромністю.

Ви чули високі слова Їх Високопреосвященства [Архиєпископа Кука] про український нарід. Ви чули також і похвали тій праці, яку ви вложили в будову і добробут цієї най могутнішої держави. Честь і слава вам за це. Тямте, дорогі Брати, що, виповнюючи це, ніколи, навіть коли б ви осягнули не знати які вивищення, не тратьте того духа покори, тої скромности, яка є найкращою прикрасою і прикметою душі не тільки кожного християнина, але кожної людини.

І скромність, і благородність, і улегливість, і підчиненість — це така велика, висока, могутня Божа сила, що з'єднує всіх і вся. Самі бачите, що кожний безмежно цінить вашу працьовитість і покору, цінить і цінити все буде.

І нинішня днина нехай буде тою радісною днинною, що дає нам свідомість досягнень у тому природному, дочасному нашому житті. Нехай вона буде також і закріпленням свідомости нашої приналежности до Української Католицької Церкви, до нашої народности. Ми молимося у цьому найвеличавішому храмі Ню Йорку, бо ми не забуваємо своєї Церкви і свого обряду, бо ми так само достойні і гідні, як всі інші. Власне завдяки тим Христовим прикметам і чеснотам, якими кожний християнин світить у світі Божому.

Щаслива хай буде та година отут проведена на молитві, бо кожний міг піднести духа до Господа Бога за всі наші добродійства, які ми тут одержали, за всі майбутні наші потреби, і так само висловити благодать за всі терпіння, які Господь на нас зіслав. Вони певно вийдуть нам на добре, а не на зле.

Не маючи більше часу розводитися над тими моментами, я хотів би ще отут навести слова Святішого Отця, повторити в цьому храмі його запевнення про батьківську печаливість, уділити вам Апостольського Благословення і разом з цим відпущення всіх кар дочасних, які тяжать на вас.

Нехай та радісна хвилина освячує ваші душі, та не тільки освячує, але й звільнює від усіх кар дочасних, які на вас тяжать і які кожний через відпуст тут і в інших місцевостях може осягнути. Збудіть совершенний жаль з любови до Господа Бога за всі провини, мовте Отче наш, Богородице Діво і Под Твою милость, і вийдіть з цього храму піднесені на дусі, скріплені, очищені і освячені Святим Причастієм, і так само вільні від колишніх всіх довгів дочасних супроти Господа.

Після закінчення св. Літургії о. шамбелян М. Марусин заінтонував сильним голосом пісню „Боже, вислухай благання" і спів його підхопили тисячі українців зібраних у Катедрі.

Під час св. Літургії співав злучений хор українських католицьких парафій — Ню Йорку, Нюарку й околиць під орудою проф. М. Добоша в складі 200 осіб. Молитву „Отче наш" виконав по-мистецьки Осип Стецура. Почесну сторожу в катедрі тримали пластуни і сумівці з українськими національними та американськими прапорами.

Фільмували всі урочистості під час Служби Божої, прихід і відхід Кардинала Йосифа та його почоту Ярослав Кулинич і п. Процик з Німеччини та фотографували мгр. В. Грицин й інж. М. Пежанський з Ню Йорку.

Закінчилися відправи в Катедрі о год. 11:15 і після того Кардинал з Владиками Йосифом Шмондюком і Ярославом Ґабром та гуртом священиків і мирян від'їхали до готелю Валдорф Асторія на сніданок. Після обіду й короткого відпочинку Верховний Архиєпископ від'їхав о год. 3-ій до Українського Інституту Америки на зустріч з представниками українських установ й організацій Ню Йорку й околиць.

ЗУСТРІЧ З ГРОМАДЯНСТВОМ В УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ

Починаючи з другої години по полудні в суботу 10 серпня усі просторі залі партеру й першого поверху Українського Інституту Америки були виповнені представниками українських установ й організацій, зібраних, щоб привітати Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого. Прибулого Кардинала Йосифа і Єпископа Йосифа Шмондюка привітали на сходах Інституту його господарі Теодор Джус і Юліян Ревай і після того шпаліром пань і панночок, зодягнених в українські історичні строї і під спонтанні оплески зібраних Владики із своїм почтом перейшли до долішньої конференційної залі, де зібралися управа і члени Інституту із родинами. Президента Інституту і членів дирекції представив Кардиналові Юліян Ревай, після чого короткі привітальні промови виголосили през. Т. Джус, адв. М. Пізнак (який передав верховному Архиєпископові грамоту почесного членства) та інж. Остап Балабан. У відповідь на привітання Верховний Архиєпископ висловив свою радість з відвідин в Інституті, стверджуючи, що „наука належить до найважливіших основ життя нації".

Після оглядин приміщень Інституту та Музею Української Народної Творчости СУА, Верховний Архиєпископ перейшов до горішньої конференційної залі, в якій, як також у сусідніх кімнатах, зібралися масово представники українських центральних установ й організацій нюйоркської метрополії. В імені зібраних репрезентацій коротку промову виголосив від Українського Конгресового Комітету Америки дир. І. Базарко, вітаючи Кардинала, як первоієрарха Української Католицької Церкви, і заявляючи, що українці в ЗСА свідомі своєї відповідальности перед українським народом й будуть підтримувати всі заходи і зусилля, щоб Українська Католицька Церква була завершена Патріярхальним устроєм. З черги пані Марія Савчак із панями Оксаною Щур та Неонілею Тершаковець передали в імені 64-го Відділу СУА Верховному Архиєпископові альбом української історичної ноші, репрезентованої на зустрічі українськими жінками й дівчатами. В дальшому промовив голова Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Ню Йорку мец. Р. Гуглевич, стверджуючи, що відвідини Верховного Архиєпископа залишаться тривало в пам'яті українців ЗСА і їхніх дітей та внуків і запевняючи, що всі вони будуть вірними Богові, Церкві й українському народові. Промовцям й усім зібраним подякував зворушено Верховний Архиєпископ, зокрема за чудовий перегляд української історичної ноші, в якому відображено віки української історії, та за відданість справі релігійної і народної єдности. „Бувайте здорові й не забувайте!" — закінчив своє прощальне слово Верховний Архиєпископ, прохаючи водночас вибачення, що не зможе — з огляду на брак часу й дальші обов'язки, прийняти делеґацій установ й організацій на окремих авдієнціях.

Між зібраними на зустрічі українцями були також два чужинці, один румун та один поляк, підполковник польської армії, які разом з Верховним Архиєпископом перебували в совєтських концентраційних таборах.

З українських політичних, наукових та громадських установ були репрезентовані під час спільної зустрічі в Українському Інституті Америки: Український Конґресовий Комітет Америки, Комітет Об'єднаних Українських Організацій Ню Йорку, Виконавчий Орган Української Національної Ради, Делеґатура ЗП УГВР, Об'єднання Прихильників Визвольної боротьби України і Політична Рада однодумців ОУНз, Організації Визвольного Фронту — ООЧСУ, АБН й СУМА, Організація Державного Відродження України, Гетьманський Рух, Асоціяція Українців в Америці, Наукове Т-во ім. Шевченка, Українська Вільна Академія Наук, Об'єднання Українських Письменників „Слово", Спілка Українських Журналістів Америки, Союз Українок Америки — централя і Нюйоркські Відділи, Об'єднання Українців Америки „Самопоміч", Товариство за Патріярхальний устрій Української Церкви, Союз Українських Купців і Промисловців, Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, Товариство Українських Лікарів Америки, Товариство Українських Інженерів, Пласт, Союз Українських Студентських Т-ств, Т-во Української Студентської Молоді ім. М. Міхновського, „Обнова" Ню Йорк, Український Хор „Думка", Об'єднання бувших Українських Вояків Америки і його нюйоркський Відділ, Відділи Українського Народного Союзу і „Провидіння" в Ню Йорку, Управа Фонду Катедри Українознавства, Українська Допомогова Організація в Ню Йорку, орг. комітет кол. в'язнів Берези Картузької, Український Термінологічний Центр, Комітет Перемишляків та інші.

Свої приготовані для виголошення промови і привіти репрезентанти цих установ й організацій передали на письмі.

ПРИВІТАННЯ І ПРОЩАННЯ В ЦЕРКВІ СВ. ЮРА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Кир Андрея, нашого українського Мойсея, страдника, ісповідника св. віри.

Ми всі — Отці Василіяни, Сестри Василіянки та парохіяни св. Юра — сьогодні радіємо, коли бачимо Вас між нами, бо Ви приходите до нас в Ім'я Господнє. Тому будьте благословенні між нами!

Парохія св. Юра за час свого існування в Ню Йорку багато пережила. До неї за останні 60 літ приходили різні церковні та світські достойники так українського роду як і чужого. Тут майже всі українські архиєпископи та єпископи із ЗСА, Канади, Арґентини, Бразилії а навіть з Европи відправляли Богослуження, приносили безкровну жертву та виголосили прекрасні науки, проповіді. Тут, навіть парохом був Впреосв. Кир Іван Бучко, архипастир скитальців, перед своїм поворотом до Риму під час Другої світової війни. Але, тут у св. Юрі ще не було нашого українського кардинала, не було ще нашого первоієрарха.

Вас, Блаженніший Владико; Боже Провидіння вибрало, чудом заховало та післало нам сюди до св. Юра, вже прикінці Ваших тріюмфальних відвідин у Новому Світі — в Канаді та ЗСА, щоб звідси вкоротці повернутися назад до Городу Князя Льва, до Вашої катедри як патріярх нашої многострадальної Церкви в Україні.

Блаженніший Владико! Ми, як діти, тішимося Вашою батьківською присутністю між нами. Ви були і є для нас живим прикладом віруючої людини у Бога! Ви були і є взором витривалої надії у Божу силу та поміч. Через довгих 18 літ ми молилися за Вас, коли Ви каралися в тюрмах за зілізною заслоною. Ми благали Всемогучого Бога, щоб Ви, як наш Верховний Пастир, вернулися назад до свого розбитого стада. Ваші муки, терпіння, досвіди, а наші молитви не пішли на марно. Вас Предобрий Бог вернув нам назад як духовного батька, щоб показати своїм ворогам свою всемогучу силу, щоб запалити та загріти до Його любови а особливо, щоб нас усіх з'єднати, щоб запровадити між нами усіми — католиками та православними — правдиву християнську любов та нерозривну єдність. Ви, Блаженніший Владико, всюди під час Ваших відвідин, закликали ввесь наш нарід до єдности. І, на велике здивування всіх, всі єднаються коло Вас після бажання самого намісника Христового, великого Папи Павла VI.

Будучи в різних містах Канади та ЗСА під час Ваших відвідин, я ще ніколи не чув у своєму житті, щоб наш нарід так щиро та сердечно з Вами співав тієї прекрасної нашої пісні „Боже, вислухай благання, в єдності сила народу, Боже, нам єдність подай!"

„Да вси будуть єдино!" Щоб всі були одно! Це Ваш клич, спертий на молитві Божественного Спасителя. Це повторення молитви нашого великого св. священномученика Иосафата.

Тому, вітаючи Вас, Блаженніший Владико, просимо предоброго Бога, щоб дав нам усім цю єдність.

А Вам, Найдостойніший Гостю, наш улюблений архиєрею, бажаємо Вам всього того, чого Ви собі і нам бажаєте!

Дай, Господи, щоб під Вашим вмілим проводом як нашого найвищого архиєрея та будучого патріярха наша Церква та Нарід діждалися кращих, веселіших та тривалих днів правдивого миру та щастя на цьому світі. Амінь!"

Після слова впреп. о. ігумена Миколи Когута, ЧСВВ Молебень продовжувався, а перед його закінченням промовив Блаженніший Архипастир.

Привіт і прощання Верховного Архиєпископа

„Дорогі браття і сестри, преподобні Отці! Наші благодатні відвідини в Америці добігають до кінця. То ж, вітаючи Вас, прийшов час, щоб з Вами рівночасно і розпрощатись" — почав своє слово Верховний Архиєрей. Він вдячний Богові за те, що дозволив йому відвідати цю могутню країну, відвідати нашу Метрополію і наші Єпархії, пізнати їх. Його серце має тільки вдячність Богові за той розвиток, що його виказує наша Церква на цій Вашинґтоновій землі. Дай Боже, щоб цей розвиток продовжувався. Архиєрей вдячний впреп. о. ігуменові за привітання. Він мав нагоду бачити всі Василіянські манастирі в цій країні. Просить для них Божого благословення, бо монахи і сестри посвячуються для найвищих ідеалів. Нехай Господь благословить ці монастирі, щоб вони дальше плекали рідну мову, рідні традиції. Цим ми можемо прославити ім'я Господнє і себе самих. Це думки, що насуваються при привітанню і рівночасно при прощанні. Сьогодні будень, але при цій зустрічі він перетворився в торжественну неділю. Це храм св. Юра, а він символом того, що побороює зло, духове і тілесне. Благаймо ж його, щоб він завжди хоронив і нас перед цим злом, перед численними духовими і тілесними спокусами, що їх криє в собі добробут. Св. Юр є також патроном нашої київсько-галицької метрополії. Він віддав своє життя за Христа. Як довго ця віра буде між нами, так довго український народ може бути спокійний за свою громаду серед нюйоркських хмародерів. Нав'язуючи до слів св. Євангелія про чудесне накормлення Христом множества людей двома бохонцями хліба, Блаженніший говорив у дальшому про подібний духовий корм св. віри, про св. Євхаристію. Пригадав батькам їхні обов'язки відносно виховання їхніх дітей, що з черги вимагає і від них самих, щоб вони слухали Божого слова в церкві, щоб читали добрі книжки та передавали добрі науки своїм нащадкам. Хто живе з Богом, може бути спокійним перед усіми спокусами доляра. Сьогодні, в катедрі св. Патрика, американці висловлювали найвищі признання для своїх співгромадян українського роду. Слава Богу, що вони мають таку добру опінію. Українська Громада в Ню Йорку є частиною українського народу. Дай Боже, щоб вона і в майбутньому гідно і достойно сповняла своє післанництво, щоб і в майбутньому приносила честь і славу для свого українського народу. Великі достатки криють у собі багато спокус. Треба вміти і мати силу відмовити собі. Це правда, що тепер є полегші в постах ,але це тільки для тих, що не можуть їх придержувати через працю чи з інших причин. Це виїмки. Для всіх середи і п'ятниці повинні бути днями посту. По в'язницях і концентраційних таборах подвійно нещасливі ті, що не вміють собі нічого відмовити. Тільки та людина, що над собою панує і вміє собі відмовляти, приготована на всі удари і несподіванки життя, її не можуть подолати ніякі знущання.

На закінчення, Верховний Архипастир передав усім благословення від Святішого Отця та повний відпуст дочасних кар.

Молебень закінчено многоліттєвім для Святішого Отця, для Верховного Архиєпископа, для Владик, Отців, парафіян та для многострадального українського народу. Опісля всі приявні відспівали зворушливе „Боже, послухай благання".

Після Молебня, Верховний Архиєпископ із Владиками та Отцями перейшли знову до парафіяльного дому та вкоротці, в асисті поліційних авт, від'їхав до Стемфорду на короткий відпочинок, бо чергового дня, в неділю, 11-го серпня, очікувала його подорож та відправи в Словтсбурґу.

МИКОЛА ҐРЕЧИЛО

(Посмертна згадка)

3-го червня у Мілвокі, Виск., після довгої і важкої недуги, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов у Вічність на 84-ому році трудолюбивого життя св. п. Микола Гречило, кол. старшина б. австрійсько-угорської Армії та кол. сотник Української Поліції.

Покійний народився 17-го травня 1885 року в Різдвянах коло Теребовлі, в Західній Україні. Після другої світової війни на скитальщині в Австрії та звідтіля виеміґрував зі своєю дружиною Іванною, як „переміщені особи" (Д. П.) до ЗСА. Тут поселився спершу переходово у Філядельфії, Па. а згодом у Мілвокі, Висконсин, де перебував до кінця життя.

Аж до переходу на пенсію заробляв на прожиток важкою фізичною працею. Прибувши до Мілвокі, він зараз же включився з повним запалом у публічну працю місцевої української громади і, не дивлячись на свій поважний вже тоді вік,добровільно зголошувався до громадської праці на різних ділянках суспільного і церковного життя та прийняті на себе обов'язки виконував з подивугідною ревністю і посвятою. Тим чином він давав завжди зразковий приклад молодшому поколінню.

Відзначався щедрою жертвенністю на національні та добродійні цілі, як загальноукраїнські так і місцеві. При цьому не обмежувався до складення щедрих датків, але ще заохочував інших до жертвенности. Належав до найвидатніших збірщиків пожертв. Зокрема приймав річно видатну участь у переведенні традиційної Листопадової Збірки Дар Українському Воєнному Інвалідові і за це одержав кількакратно похвальне признання від Управи Суспільної Служби Комбатантів при Головній Управі ОбВУА. Був також великим прихильником Української Вільної Науки, а зокрема добродієм-меценатом Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку. Також списки жертводавців Братства „Броди-Лев", Українського Народного Фонду УККА, ЗУДК-у та інших установ виказували щороку його ім'я біля значніших датків.

Не менше щедрою рукою давав пожертви на місцеві цілі своєї громади поселення, передусім на українську католицької церкву св. Михаїла, якої був ревним опікуном. Ця його щедра жертвенність не послабла ні на мить і після того, як він, знеможений довголітньою важкою працею, був змушений перейти на пенсію та опинився в дуже обмежених фінансових можливостях.

Покійний підтримував завжди українську пресу та передплачував до кінця життя всі щоденники і важливіші журнали. При цьому він відзначався рідкісними прикметами душі і серця. Був людиною високої товариської культури, шляхетною і простолійною, а надівсе добрячою і завжди готовою помагати ближнім в потребі. Він щедрою рукою висилав пакунки в Европу не тільки своїм рідним, але і друзям-скитальцям, які не змогли виеміґрувати у заморські країни.

Завдяки всьому цьому пок. сот. Гречило втішався загальною пошаною і щирою симпатією всіх, що його знали. Промовистим виявом цього були величаві похорони, в яких взяли участь не тільки майже всі місцеві громадяни, але також його друзі, з різних місцевостей ЗСА.

Залишив в смутку дружину Іванну, яка до останньої хвилі його життя вірно і щиро ділила з ним долю-недолю.

Нехай вічна і незабутня пам'ять залишиться по цьому зразковому українському громадянинові і патріотові. Нехай гостинна американська земля буде йому легка!

І. К.

В ЛОНДОНІ ВІДБУЛАСЯ ВЕЛИКА ДЕМОНСТРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПРОТИ СОВЄТСЬКОГО НАРОДОВБИВСТВА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ження, судовий розгляд їх справи перенесено на 19-го серпня.

Цього самого дня, коли відбулася демонстрація, від поручник російської амбасади зложив протест у міністерстві закордонних справ, яке вибачилося за невигоди і нанесені демонстрантами школи тій амбасаді.

Британське радіо перервало свою нормальну передачу в першій годині дня, інформуючи, що група українських студентів в числі 250 осіб атакує совєтську амбасаду. Полудневий випуск лондонських вечірніх газет теж подав коротку інформацію, вказуючи, що група українських студентів пробувала захопити совєтську амбасаду. Вечірні газети подали повний опис події, зазначуючи, що ця демонстрація була проведена з ціллю оборони українських політв'язнів. Радіо говорило про цю справу при кожних новинах. Від години 6-тої вечером відомості і фотогррафії появилися теж в телевізії. В годині 10:30 вечером БіБіСі присвятило довшу частину програми „24 годині" положенню в Україні, висвітлюючи український національний герб — Тризуб, знимку В. Чорновола і знимку Ліни Костенко.

Ця маніфестація відбилася широкою луною в усій головній чужинецькій пресі і в радіо. Чергового дня заговорило про неї теж московське радіо, накидаючись на британську поліцію і міністерство внутрішніх справ, за їх „змову" з демонстрантами.

Повідомляємо всю Рідно-Шкільну Громаду та всю Українську Спільноту, що дня 3-го серпня 1968 р. після важкої недуги, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, упокоївся в Бозі на 78-му році життя

сл. п. проф. д-р
МИРОН ДОЛЬНИЦЬКИЙ

поручник УГА, дійсний член НТШ, професор УВУ, доцент Карлового Університету в Празі, член багатьох міжнародних Товариств географів, директор гімназії в Міджанах та Мітенвальді та останньо директор школи українознавства в Дітройті-Схід та іспектор Шкільної Ради УККА, визначний педагог та культурно-освітній діяч в краю і на еміґрації.

Похорони відбулися дня 7-го серпня 1968 р. на цвинтарі в Бавид Бруку, Н. Дж.

Т-ВО „РІДНА ШКОЛА" — Дітройт-Схід
ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ЗБІР
БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ

З глибоким жалем повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 1-го серпня 1968 року відійшла у Вічність

бл. п.
ТАМАРА ПЕТРІВ

дочка Ольги і Василя Вікторовського та вдова по бл. п. генералові Всеволодові Петрову.

Горем прибиті:

син — СВЯТОСЛАВ
невістка — КАТЕРИНА
внуки — ВСЕВОЛОД і ЮРІЙ
Митр. прот. С. ІВАЩЕНКО з родиною
ВОЛОДИМИР СКРИПЧУК з родиною
МАРІЯ СЕНИК з родиною

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п.
Д-ра ВОЛОДИМИРА БЕМКА

довголітнього національного Провідника Бережанщини і Голови нашого Видавництва на чужині, відправиться

в суботу, 17 серпня 1968 року

о год. 8:30 рано

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в Українській Католицькій Церкві
св. ЮРА при 7-ій вул. Схід в НЮ ЙОРКУ
на яку всіх Бережанців та колишніх Приятелів Покійного запрошує

КОМІТЕТ В-ВА БЕРЕЖАНЩИНА

Замість квітів на свіжі могили нашних Дорогих Знайомих померлих у Канаді

св. п. ДМИТРА ДЕМЧИШИНА
і
св. п. ІВАНА ФАРІЙОНА

складаємо 20.00 долярів на Фонд Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого.

Василь і Параскевія МАТІЇВ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього дня 4-го липня 1968 року в Шикаґо відійшов у Вічність мій Найдорожчий ЧОЛОВІК

бл. п. д-р ОСИП МАТКОВСЬКИЙ

Цією дорогою складаю мою сердечну подяку всій Родині, Приятелям і Знайомим, які в днях мого безмежного горя і болючої втрати виявили мені свої співчуття.

Щиро дякую Всеч. отцям із Катедри св. о. Николая, о. Свищукові і о. Климчукові за відвідини хворого в шпиталі та уділення хворому Найсвятіших Тайн. Дякую, о. Ґленові за похоронні відправи та Заупокійну Службу Божу і Панахиду.

Зокрема щиро дякую інж. Юрієві Дачишиному від організації ОДВУ та проф. Василеві Іващукові від організації Вільного Козацтва за зворушливі прощальні слова.

Щиро дякую Комбатантам ОбВУА і Відділові Ветеранів Американської Армії ім. Косовича за почесну стійку з прапорами. Щиро дякую всім, що відвідали хворого в шпиталі і вдома — а зокрема п-ву Іванні та Остапові Гарасовським, які відвідували Його майже щодня. Найщирішу подяку складаю панові докторові Іванові Дачишиному за постійну лікарську опіку та дійсно щире-приятельське відношення до хворого. Дякую ВПанам, що несли домовину з тлінними останками Покійного, та всім Тим, що склали пожертви на Служби Божі, квіти, і Тим, що замість квітів жертвували гроші на громадські цілі. Дякую всім, що взяли участь в похоронних відправах.

В кінці дякую похоронному заведенню Богдана і Василя Музики за взірцеве переведення похорону.

Дружина ЕВДОКІЯ з родиною

Д-р Микола Сас Терлецький

(З нагоди його 50-ліття професійної праці).

Спокійно, без реклями живе і працює серед нашої громади в Нюарку один із заслужених лікарів — громадян, член Метрополітального Відділу УЛТПА, якому 11 липня ц. р. припадав ювілей його 50-ліття лікарської праці. Це рідкий ювілей назагал, тільки щасливці доживають його. Між ними і д-р Микола Терлецький може зачислити себе до них і подякувати Богу за здоров'я і сили, які не залишають його і він може далі працювати.

Ім'я достойного ювілята записане в історії визвольних змагань 1918-1920 рр. Достойний ювілят є одним з нечисленних українських лікарів славної УГА, що ще залишилися при житті.

З його життєвого шляху подам тільки деякі факти і дати:

— Народився в Тустановичах, Дрогобицького повіту в Галичині, в заможній селянській родині. Батько його нащадок шляхти, старався дати своїм синам кращу освіту. В родині було чотирьох синів і чотири дочки. Один брат згинув в рядах УСС в боях з москалями. Початкову школу зачав в Тустановичах і закінчив в Дрогобичі. Там же ходив до гімназії з польською мовою навчання і там склав іспит зрілости в 1910 р. Від четвертої кляси брав участь в самоосвітніх гуртках, був їх активним членом і належав до управи. Як сам признається, приналежність до гуртка була для нього доброю школою і підготовою до пізнішої громадської праці. закінченні гімназії вирішив записатися на медичні студії на львівському університеті. Ще як абітурієнт брав участь в українському студентському вічу 1 липня 1910 р. Тоді прийшло з польськими студентами до зудару, під час якого поляки застрілили бл. п. Адама Коцка. На заклик ректора університету поліція перевела арештування українських студентів, що не мали права перебувати в будинку університету. Всіх арештованих перевезено до в'язниці при вулиці Баторія і Микола Терлецький перебував там кілька день. Він був також замішаний у відомому т. зв. „Процесі 101". Наших студентів нижче двадцятого року засуджено на кару по 14 днів арешту і старших по одному місяцеві, а шістьом присуджено по пів року тюрми.

В вересні 1910 р. виїхав зі Львова, залишивши думку дістатися на медичний факультет університету у Львові, передбачав, що його не приймуть. Вибрався до Відня, але подорозі зупинився у Кракові, за намовою приятелів записався на медичний факультет Ягайлонського університету у Кракові. Там закінчив свої студії, перервані першою світовою війною. В Кракові вступив в члени „Української Студентської Громади", яка формально існувала від 1902 р., але насправді клигала, бо було мало наших студентів і трудно було навіть скомплектувати управу, Наш ювілят за весь час своїх студій у Кракові був членом управи тамошньої УСГромади. Поза викладами і працею в Громаді працював суспільно: належав до кружка „Рідної Школи", що вела курси української мови для дітей заточенців, а їх вже тоді було досить багато. Його матеріяльний стан був задовільний, тож з заощаджених грошей помагав біднішим колегам.

Вибух першої світової війни в 1914 році перериває його студії. Покликаний до австрійської армії, перебуває в більшості на італійському фронті. В той час дістав двічі сьомимісячні відпустки, під час яких вислухав останні семестри, склав другий і третій риґороз і 11 липня 1918 р. промувався на краківському університеті на доктора медицини.

Розвал австрійської монархії застав д-ра М. Терлецького на італійському фронті. Він щасливо повертається додому і зголошується в ряди УГА. Йому, як сотникові-лікареві, призначено становище команданта санітарної округи і військового шпиталя в Дрогобичі. У квітні 1919 р. Начальна Команда УГА перенесла його до Красного для налаштування санітарної служби на відтинку, через який перевозили ранених і хворих з фронту під Львовом. Не довго побував він на тому місці, бо надійшов час польської офензиви, і він разом з Армією перейшов за Збруч.

Тут переживає він разом з Армією всі страхіття епідемії тифу, опікується товаришами зброї і працює з великой посвятою під час пошестей, що косило наше вояцтво. Врешті і він занедужує на висипний і поворотний тифи, а після видужання переходить до Дієвої Армії УНР. Після повстання наших бриґад проти большевиків в 1920 р. і офензиви польської армії разом з Дієвою Армією д-р Терлецький залишився на становищі команданта військового шпиталя у Вінниці. Під час наступу большевицької армії шпиталь поділено на частини та приділено до різних дивізій Дієвої Армії. Д-р Терлецький був приділений до 6 Херсонської Дивізії, де багато галичан знайшло пристановище, не захотівши йти в польський полон. Після „чуда над Вислою" і розбиття большевиків 1920 р. рештки Галицької Армії прощаються з ген. Долудом і під командою ген. Кравса переходять через Карпати на Закарпаття. З ними переходить і д-р Микола Терлецький. Деякий час був інтернований з цілою дивізією в Ліберці на Чехії, але скоро залишив табір, виїхав до Праги і там працював на чеській клініці. В той час занепадає на здоров'ю, залишає Прагу, переїздить на Закарпаття і там якийсь час працює. В жовтні 1922 р. вертається до своїх рідних Тустанович. Деякий час був конфінований. В лютому 1923 р. відчиняє він свою практику лікарську в Тустановичах, а на місяць перед тим одружився з п. Олександрою Стахурівною. Вони мають двоє дітей, Таню і Нестора, сьогодні вже дорослих.

Поза лікарською практикою д-р М. Терлецький був дуже діяльний на всіх ділянках громадської праці в Тустановичах. Був головою читальні „Просвіти", кружка „Рідної Школи", головою Надзірної Ради кооператив. Очолював „Пласт" на терені Бориславської округи, був мужем довір'я „Т-ва опіки над молоддю". За працю в Пласті був іменований добродієм „Пласту". Був також радним міста Борислава, брав участь у політичному житті, особливо під час виборів до сойму і сенату. За це переслідувала його польська влада, і як тільки щось сталося в Бориславському басейні, перші кроки поліції спрямовувалися до нього. Так було після нападу на пошту в Бориславі, так було й після убивства Голувка в Трускавці.

Вибух другої світової війни застав його у Бориславі.

Часи большевицької інвазії він перебув щасливо, бо мав пошану поміж робітництвом і незаможними людьми Бориславського району за безплатне лікування за польських часів. Пощастило йому також зберегти життя при відступі большевиків в 1941 р.

За німецьких часів був міським лікарем, сповняючи рівнож функції начального лікаря Каси Хворих в Бориславі. В 1943 р. був заарештований німцями, запідозрілий у зв'язках з УПА. Так перебув д-р Терлецький у своїх Тустановичах і Бориславі аж до большевицької офензиви. Тоді він подався на захід. Він опинився в Австрії в місті Штаєр, в 1950 р. виїхав до Америки. Тут він осідає в Нюарку і працює лікарем в шпиталі, а після одержання громадянства складає в 1956 р. стейтовий іспит і починає власну практику, яку веде дотепер.

Цього року д-р Терлецький відзначає ще другий ювілей, — в січні минуло 45 літ його подружого життя. Те свято панство Терлецькі відсвяткування в крузі своєї найближчої родини.

УЛТПА відзначило 50-літній ювілей професійної праці д-ра М. Терлецького на останньому Науковому З'їзді, котрий відбувся в травні ц. р. в Монтреалі. Д-р Микола Терлецький — людина скромна, великий демократ, тому може він буде не радий, що згадано про його шляхетське походження. Він написав спогади про санітарну службу в рядах УГА, яка була друкована в „Лікарському Віснику".

50 років професійної праці, як лікар, це шмат часу і належить Ювілята привітати та побажати доброго здоров'я йому і його Дружині, та можливости працювати ще довгі роки для суспільного добра.

М. Л. З.

ТАРЗАН, Ч. 6041. Перший бенкет в джунглях!

— Іто! Маємо добрий обід!

Наш перший спільний бенкет в джунглях. Печений армадил! Несеться на плечах власний казанок до варення.

— Мусимо взяти з собою харчі для подорожі через гори. Ми не віримо в злих духів в горах, чи не так, Іто!
— Я ніколи не лазив по горах, Тарзане! Момбей казав мені, що це дуже небезпечно!